

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v K., zastúpenému JUDr. M., advokátom so sídlom v K., proti žalovanému **MVDr. M.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. P., advokátom so sídlom v K., **o zaplatenie 400 000 Sk** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22 C 67/2005, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. novembra 2007 sp. zn. 11 Co 23/2007 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 11. februára 2008 sp. zn. 11 Co 23/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 8 840 Sk do rúk JUDr. P., advokáta so sídlom v K..

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II rozsudkom z 25. mája 2007 č.k. 22 C 67/2005-50 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia 400 000 Sk s príslušenstvom, zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiaden právny vzťah a neexistuje ani dôvod na podanie poddĺžnickej žaloby, pretože žalovaný nič nedlhuje žalobcovi ani dlžníčke žalobcu D..

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 7. novembra 2007 sp. zn. 11 Co 23/2007 v spojení s opravným uznesením tohto súdu z 11. februára 2008 sp. zn. 11 Co 23/2007 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil; vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania ho zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť v lehote 3 dní žalovanému 44 112 Sk trov konania. Odvolací súd zaviazal žalobcu k náhrade trov

odvolacieho konania vo výške 19 984 Sk. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorým napadol výrok, potvrdzujúci prvostupňový rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby; zároveň napadol aj výrok o náhrade trov prvostupňového ako i odvolacieho konania. Namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že nebol vykonaný ním navrhnutý dôkaz výsluchom svedka S., ktorého výpoveď považoval za rozhodujúcu pre zistenie existencie záväzku žalovaného voči D. a z nej vyplývajúcej možnosti domáhať sa plnenia od žalovaného. Ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď vychádzali zo skutkového stavu umelo vytvoreného výpoveďami a účelovo vyhotovenými dokladmi D. a žalovaným, ako aj zo svedectva R. a nesprávne posúdili aj okolnosti, za ktorých malo dôjsť k uzavretiu údajnej dohody o urovnaní medzi D. a žalovaným zo 4. februára 2005. Na základe uvedeného žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch stupňov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, preto navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti rozsudku, je procesne prípustné, ak sa ním napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (viď § 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238

ods. 3 O.s.p.). V prejednávanej veci nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa týchto ustanovení, lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku vo veci samej, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (ktorý v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolanie žalobcu preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je. Procesnú prípustnosť jeho mimoriadneho opravného prostriedku by vzhľadom na to zakladala len prípadná procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. Na vadu takejto povahy je odvolací súd povinný vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa odvolací súd neobmedzil len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa - a to aj vzhľadom na obsah dovolania - zaoberal tiež otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej (niektorým) z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, ktoré opodstatňuje záver dovolacieho súdu, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Mimoriadnosť dovolania ako opravného prostriedku, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, sa prejavuje aj v tom, že jeho prípustnosť v zmysle § 237 O.s.p. je spojená výlučne len s najzávažnejšími, v ňom taxatívne vymenovanými procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady

taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) nezakladajú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca v danej veci namietol procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a jej existenciu videl v postupe súdov, keď nevykonali nimi navrhované dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a skutkový stav zistili nedostatočne.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol už vo viacerých svojich rozhodnutiach, pokiaľ bolo rozhodnutie súdu vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom, ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 53/2000. Zo spisu nevyplýva, že by žalobcovi bolo v odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacia zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; len súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 120 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ účastník navrhne súdu dôkaz, je povinný uviesť, ktoré skutočnosti sa týmto dôkazom majú preukázať. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú

vec aplikovať. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Uvedené vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, v ktorom vyslovil názor, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom alebo za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v uznesení z 27. novembra 1997 sp. zn. Obdo V 56/98, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 6/2000.

Žalobca v dovolaní namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Rovnako je na tomto mieste potrebné uviesť, že procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá ani to, pokiaľ súdy svoje rozhodnutie založili na neúplných skutkových zisteniach. Nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.

V dovolaní sa odvolaciemu súdu vytýka, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. K odňatiu možnosti dovolateľa pred súdom konať nemohli viesť ani právne závery, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia, lebo ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd svojím rozhodovaním neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka. Či už teda súdy napadnuté rozhodnutia založili na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci (pozn.: dovolací súd rozhodnutia z tohto aspektu neposudzoval), neodňali tým žalobcovi možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, treba zdôrazniť, že dovolanie smeruje v tejto časti proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie (medzi iným) o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcu proti

výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo, nemožno prípustnosť dovolania proti výroku o trovách konania vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobcu procesne neprípustné. Dovolací súd preto jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval už v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej žalovanému vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Vychádzal z § 10 ods. 1 tejto vyhlášky a tarifnú náhradu určil sumou 8 650 Sk, čo spolu náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 15 písm. a/ citovanej vyhlášky) vo výške 190 Sk (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 8 840 Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júla 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: